

این اصطلاح معمولاً به مدت زمان پایان دنیا و رویدادهایی که ممکن است در آن بخش از زندگی دنیوی به وقوع پیوندد، گفته می‌شود که ادیان بزرگ درباره آن پیشگویی‌هایی کرده و مطالبی ذکر نموده‌اند.

از جمله صحیفه آسمانی مسلمانان در مواردی فراوان به این بخش از آینده اشاره کرده، پرده از برخی رخدادهای آن زمان برداشته است.

بطور کلی در معارف ارزشمند اسلامی این اصطلاح به دو معنا به کار رفته است:

بدون تردید هر آغازی را انجामी است و هر شروعی را پایان، مگر ذات اقدس پروردگار که آغاز و انجام ندارد. دنیا نیز از این قاعده کلی و فراگیر بیرون نیست، از این رو زمانی بر این دنیا گذشته و زمانی خواهد گذشت که زمان پایان خواهد بود و این قسمت پایانی کتاب زمان را «آخر الزمان» نام نهاده‌اند.

«آخر الزمان» اصطلاحی است که در فرهنگ اغلب ادیان بزرگ دنیا به چشم می‌خورد و بویژه در ادیان ابراهیمی از برجستگی و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

سراسر زندگی انسان‌ها گسترش می‌یابد.

کلیات عقاید مربوط به آخرالزمان تقریباً در میان فرقه‌های بزرگ اسلام پذیرفته شده است، ولی اینکه آیا این تحولات آخرالزمان با ظهور مهدی موعود علیه السلام پدیدار خواهد شد و نیز در اینکه مهدی موعود چه کسی است، اختلافاتی وجود دارد.

شیعیان دوازده امامی، حضرت مهدی علیه السلام و حکومت جهانی او را حسن ختام حیات بشری در دنیا دانسته، بر پای قیامت صغری و حاکمیت برخی از ائمه را تحت عنوان «رجعت» مهر پایانی طومار زندگی بر زمین ذکر کرده‌اند، که البته هر دو مجالی وسیع می‌طلبد و فرصتی دیگر.

پیوند مهدویت با آخرالزمان

تعبیرهایی در روایات وجود دارد که پیوند ناگسستنی مهدویت با آخرالزمان را به روشنی بیان می‌کند. در ذیل برخی از این روایات را نقل می‌کنیم:

۱- امام صادق علیه السلام از جد

بزرگوارشان رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله

۱- مدت زمانی طولانی که با ولادت آخرین پیامبر الهی آغاز و با شروع قیامت پایان می‌یابد. و از همین روست که از پیامبر اسلام به عنوان پیامبر آخرالزمان یاد شده است.

۲- معنای دوم که تا حدودی از معنای نخست محدودتر است به مدت زمانی که با ولادت حضرت مهدی علیه السلام آغاز شده، زمان غیبت صغری و کبری و همچنین ظهور حکومت جهانی آن حضرت را نیز شامل می‌گردد.

از مجموع احادیثی که در کتاب‌های روایی، تفسیر و تاریخ درباره دوران آخرالزمان ذکر شده، دو مطلب اساسی و قابل توجه به دست می‌آید که گویای این مطلب است که آخرالزمان به دو دوره کاملاً متفاوت تقسیم می‌شود: دوران نخست زمانی

است که در آن فساد اخلاقی و ظلم و ستم همه جامعه‌های بشری را فرا خواهد گرفت و در دوران دوم - که با قیام مصلح جهانی آغاز می‌شود - تمامی فسادها و ظلم‌ها ریشه کن شده، جای خود را به عدالت خواهد داد و توحید، عدل و رشد عقلی و علمی در

رَجُلٌ مِّنِّي يَحْكُمُ بِحُكُومَةِ آلِ دَاوُدَ وَلَا يَسْأَلُ
بَيْتَهُ، يُعْطِي كُلَّ نَفْسٍ حَقَّهَا؛^۳

دنیا به سرانجام نخواهد رسید تا اینکه مردی از تبار من قیام نماید و به حکومت آل داود [که خود علم خواهد داشت] حکم می‌کند و از بیته سؤال نخواهد نمود و هر صاحب حقی را به حق خویش خواهد رساند.

۴- در حدیث شریف نبوی می‌خوانیم: «وَلَا تَنْقُضِي الْأَيَّامَ حَتَّى يَمْلِكَ رَجُلٌ مِّنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِيءُ إِسْمَهُ إِسْمِي؛^۴ روزهای دنیا منقضی نگردد تا اینکه مردی از اهل بیت من [بر زمین] حکومت کند که هم نام من باشد.»

۵- عبدالله بن مسعود می‌گوید پیامبر خدا فرمود: «لَوْ كُنْتُمْ تَبْقَوْنَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا

روایت فرمود که آن حضرت رو به سوی علی علیه السلام نموده، چنین فرمودند: «أَلَا أَبْشُرُكَ أَلَّا أُخْبِرُكَ؟ قَالَ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ: كَأَنَّ جَبْرَائِيلَ عِنْدِي آيَافًا وَأَخْبَرَنِي أَنَّ الْفَائِمَ الَّذِي يَخْرُجُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا مِمَّنْ دُرَيْتِكَ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ؛^۱

آیا تو را بشارت ندهم؟ آیا تو را خیر ندهم؟ عرض کرد: بله یا رسول‌الله. پس آن حضرت فرمود: هم اینک جبرئیل نزد من بود و مرا خبر داد که آن قائمی که در آخرالزمان ظهور می‌کند و زمین را پر از عدل و داد می‌نماید، همانگونه که از ظلم و جور آکنده شده باشد، هر آینه از ذریه تو و از فرزندان حسین علیه السلام است.»

۲- عبدالله بن مسعود از رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله نقل می‌کند که آن حضرت فرمود: «لَا تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَلِيَّ أُمَّتِي رَجُلٌ مِّنْ أَهْلِ بَيْتِي يُقَالُ لَهُ الْمَهْدِيُّ؛^۲ دنیا به پایان نرسد مگر اینکه امت مرا مردی رهبری کند که از اهل بیت من است و به او مهدی گفته می‌شود.»

۳- ابان می‌گوید: «سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام يَقُولُ: «لَا تَذْهَبُ الدُّنْيَا حَتَّى يَخْرُجَ

۱- ابن ابی زینب، غیبت نعمانی، کتابخانه صدوق، ۱۳۶۶، چاپ اول، ص ۳۵۷، ح ۱.
۲- الطوسی، ابی جعفر محمد بن الحسن، کتاب الغیبة، مؤسسه المعارف الاسلامیه، الطبعة الثانی، ۱۴۱۷، ص ۱۸۲، ح ۱۴۱.
۳- الکلبینی، محمد بن یعقوب، الکافی، دارالکتب الاسلامیه، تهران، چاپ چهارم، ۱۳۶۵، ج ۱، ص ۳۹۷.
۴- الطبرسی الآملی، ابو جعفر، بشارة المصطفی لشیعة المرتضی، منشورات المطبعة الحیدریه، ص ۲۵۸.

يَوْمَ وَاحِدٍ لَطَوَّلَ اللَّهُ تَعَالَى ذَلِكَ النَّيْمَ حَتَّى
يَبْعَثَ رَجُلًا مِنِّي؛^۱

اگر از دنیا بیش از یک روز باقی
نمانده باشد، خداوند آن روز را
طولانی خواهد کرد تا مردی از خاندان
من را برانگیزد.»

۶ - پیامبر گرامی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می فرماید:
«يَكُونُ عِنْدَ انْقِطَاعِ مِنَ الزَّمَانِ وَظُهُورِ الْفِتَنِ
رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ الْمَهْدِيُّ عِطَائُهُ هَنِيئًا»^۲

هنگام پایان زمان و آشکار شدن
فتنه‌ها، مردی هست که به او مهدی
گفته می‌شود و بخشش او فراوان
است.»

در همه روایات فوق با تعبیرهای
مختلف بحث آخر الزمان، و ظهور امام
زمان عَلَيْهِ السَّلَام در این دوران مطرح شده
است.

علائم و نشانه‌های آخر الزمان
آخر الزمان دارای نشانه‌هایی است
که در اصطلاح به آن‌ها «علائم
آخر الزمان» گفته می‌شود.

علاوه بر اصطلاح رایج «علائم
آخر الزمان» در فرهنگ مسلمانان،
اصطلاح مشابه دیگری است که از آن
به «اشراط الساعة» یاد می‌شود. اگر چه

این اصطلاح به علائم وقوع قیامت
اختصاص دارد، ولی از بررسی
روایاتی که زیر این عنوان در کتاب‌های
حدیثی ذکر شده است به دست می‌آید
که محتوای سخنان، مطالب مشترک
فراوانی با روایات آخر الزمان دارد و
بسیاری از نشانه‌ها در هر دو دسته
روایات ذکر شده است. البته اصطلاح
دوم نزد اهل سنت و اصطلاح نخست
نزد شیعیان شایع‌تر و رایج‌تر است.

همانگونه که اشاره شد، این دوره
دارای ویژگی‌هایی است که در روایات
اسلامی از آن‌ها یاد شده است. برخی از
آن خصوصیات که در آستانه ظهور به
خوبی قابل مشاهده است عبارتند از:

۱ - فراموش کردن دین:

پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آنگاه که به
توصیف زندگی مردم در دوران
آخر الزمان می‌پردازد اینگونه
می‌فرماید: «يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ... دِينُهُمْ
دَرَاهِمُهُمْ وَهَمُّهُمْ بَطُونُهُمْ، وَقَبْلَتُهُمْ نِسَاؤُهُمْ

۱. الطوسی، ابو جعفر، کتاب الغیبة، ص ۴۶،
روایت ۳۰.

۲. الاربلی، ابوالحسن، کشف الغمہ فی معرفة
الانقضاء، دارالاضواء، ج ۳، ص ۲۶۰، ح ۲۴.

بر امت من زمانی پیش
می آید که از قرآن جز
نقش آن و از اسلام جز
نام آن باقی نماند، [به
ظاهر] مسلمان نامیده
می شوند در حالی که
بیش از همه مردمان از
آن دورند، مساجدشان
آباد است ولی از هدایت
خالی است.

رَجِمَ نمایند، از هوای نفس پیروی
کنند، خون‌ها را سبک بشمارند،
شهادت‌های دروغ آشکار شود،
فحشاء معمول گردد و بهتان و گناه و
مرزشکنی رایج گردد.»

وَيَزِجُ كَمُؤَنَ لِلرَّغِيبِ وَيَسْجُدُونَ لِلدَّرْهَمِ خِيَارِي
سُكَّارِي، لَا مُسْلِمِينَ وَلَا نَصَارِي؛^۱

برای مردم روزگاری فرامی‌رسد
که... دین و آئین آن‌ها درهم‌هایشان
است و همت آن‌ها شکم‌هایشان و قبله
آن‌ها زنانشان می‌باشد. رکوع و
سجودشان برای مال دنیاست، در
حیرت و مستی خواهند بود و نه
مسلمانند و نه نصرانی.»

و درباره نشانه‌های فراموشی
دین، به موارد ذیل اشاره شده است:

امام علی عليه السلام فرمودند: «فَإِنَّ عَلَامَةَ
ذَلِكَ إِذَا أَمَاتَ النَّاسُ الصَّلَاةَ وَأَضَاعُوا الْأَمَانَةَ
وَأَسْتَحَلُّوا الْكَيْدَ وَأَكَلُوا الرِّبَا وَأَخَذُوا الرِّشْيَ
وَسَيَّدُوا الْبُنْيَانَ، وَبَاعُوا الدِّينَ بِالدُّنْيَا
وَأَسْتَعْمَلُوا الشُّفَهَاءَ وَقَطَعُوا الْأَرْحَامَ وَاتَّبَعُوا
الْأَهْوَاءَ وَأَسْتَحْفُوا بِالْدَّمَاءِ وَظَهَرَتِ شَهَادَاتُ
الرُّوْبِ وَأَسْتَعْمِلَ الْفُجُورُ وَقَوْلُ الْبُهْتَانِ وَالْأَثَمِ
وَالطُّغْيَانِ؛^۲

بدرستی که نشانه آن هنگامی است
که مردم نماز را بمیرانند، امانت را
ضایع گردانند، دروغ را جایز شمارند،
رباخواری کنند، رشوه بگیرند، بناها را
محکم و مرتفع بسازند و دین را به دنیا
بفروشند، سفیهان را به کار گیرند، قطع

۱. محدث نوری، مستدرک الوسائل، مؤسسه آل
البیت، چاپ اول، ج ۱۱، ص ۳۷۹، ح ۲۲.
۲. شیخ صدوق، کمال الدین، دارالکتب
الاسلامیه، ۱۳۵۹، قم، ج ۲، ص ۵۲۵، ح ۴۷.

۲- دنیاپرستی:

از دیگر ویژگی‌های آخرالزمان، غسوطه‌ور شدن مردم در دنیا و دنیاپرستی است. رسول گرامی اسلام ﷺ در این باره فرموده‌اند: «سَيَأْتِي عَلَى أُمَّتِي زَمَانٌ تَغْبِطُ فِيهِ سِرَائِرَهُمْ وَتَحْسُنُ فِيهِ عِلَائِيَّتَهُمْ طَمَعاً فِي الدُّنْيَا، لَا يُرِيدُونَ بِمَا عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ رُبُّهُمْ يَكُونُ دِينُهُمْ رِيَاءً لَا يُخَالِطُهُمْ خَوْفُ يَعْمَهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ قَبْدِ عَوْنِهِ دُعَاءُ الْعَرَبِ قَلَّا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ»^۱

به زودی زمانی بر امت من می‌آید که در آن زمان درون آن‌ها پلید می‌شود ولی ظاهر آن‌ها به طمع دنیا آراسته می‌گردد. به آنچه در پیشگاه خداوند است دل نمی‌بندند، دین آن‌ها ریا [و تظاهر] است، خوف از خدا به دلشان راه نیابد [و خداوند آن‌ها را به عذابی فراگیر دچار سازد به این صورت که] آن‌ها خداوند را همچون آدم غرق شده می‌خوانند و خداوند دعایشان را مستجاب نمی‌کند.

۳- فتنه‌های بزرگ:

از دیگر ویژگی‌های عصر آخرالزمان، ظهور و بروز امتحانات

بزرگ الهی است که بسیاری از انسان‌های سست ایمان در این آزمایش‌های الهی مردود و عده‌ای که ایمان در تمام وجودشان رسوخ کرده، موفق بیرون می‌آیند.

ابو خالد کابلی از امام سجاد علیه السلام نقل می‌کند که آن حضرت فرمود: «يَا أَبَا خَالِدٍ! لَتَأْتِيَنَّ فِتْنٌ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ لَا يَنْجُوا إِلَّا مَنْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَهُ أَوْلَيْكَ مَصَابِيحُ الْهُدَى وَيَنْبِيعُ الْعِلْمِ»^۲

ای ابا خالد! هر آینه فتنه‌هایی همچون قطعه‌های شب تار [در راه است و] فرا خواهد رسید که هرگز کسی [از آن] نجات نخواهد یافت مگر کسی که خداوند از او پیمان گرفته است و ایشان چراغ‌های هدایت و چشمه ساران دانشند.

آری کسی که در بارش فتنه، سر ایمان را به سلامت در برد، کاری کارستان کرده است که پیامبر اکرم از آن سوی اعصار و قرون از دیدن ایشان در

۱. الکلبینی، محمد بن یعقوب، الکافی، دارالکتاب الاسلامیه، ج ۸، ص ۳۰۶.
 ۲. شیخ مفید، امالی، کنگره شیخ مفید، ۱۴۱۳، قم، ص ۴۵.

شگفت آمده به علی علیه السلام چنین فرمود:
 «يَا عَلِيُّ! أَعْجَبَ النَّاسِ إِيمَانًا وَأَعْظَمَهُمْ يَقِينًا
 قَوْمٌ يَكُونُونَ فِي آخِرِ الزَّمَانِ لَمْ يَلْحَقُوا النَّبِيَّ
 وَوُجِبَ عَنْهُمْ الْحُجَّةُ فَأَسْوَدُوا بِسَوَادِ عَلِيٍّ
 نِيَاضٍ!»^۱

ای علی! بدان که شگفت آورترین
 مردم در ایمان و بزرگترین آنان در یقین
 مردمی می باشند که در آخرالزمان واقع
 شده اند، پیغمبر را ملاقات نکرده اند و
 از امام خود محجوبند و همانا به نوشته
 - که خط سیاهی بر صفحه سفید است -
 ایمان آورده اند.»

سیمای زندگی در آخرالزمان

با توجه به ویژگی های فوق
 می توان سیمای زندگی در آخرالزمان
 را اینگونه ترسیم نمود:
 ۱- دین در آخرالزمان:

همانگونه که اشاره شد، عوامل
 فراوانی دست به یکدیگر داده، روز به
 روز حقیقت تابناک دین را در هاله ای
 از ابهام فرو می برند. از این رو همواره
 دین رو به کم رنگ شدن در جوامع
 می رود و خرافات و انحرافات فراوانی
 گریبانگیر آن می شود به نحوی که
 وقتی حضرت مهدی علیه السلام قیام نموده،

غبار از چهره دین برمی گیرد، همگی
 گمان می کنند این دین جدیدی است که
 آن حضرت ارائه می فرماید.
 امیرمؤمنان علی علیه السلام این حقیقت
 را اینگونه بیان فرموده است:

«أَيُّهَا النَّاسُ! سَيَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ يَكْفَأُ
 فِيهِ الْإِسْلَامُ، كَمَا يَكْفَأُ الْإِنَاءُ بِمَا فِيهِ»^۲

ای مردم! به زودی زمانی بر شما
 خواهد رسید که اسلام چونان ظرف
 واژگون شده آنچه در آن است ریخته
 می شود.»

و همچنین رسول گرامی اسلام

می فرماید:

«سَيَأْتِي عَلَيَّ عَلَى أُمَّتِي زَمَانٌ لَا يَبْقَى مِنْ
 الْقُرْآنِ إِلَّا رَسْمُهُ وَلَا مِنْ الْإِسْلَامِ إِلَّا اسْمُهُ
 يُسْمُونَ بِهِ وَهُمْ أَبْعَدُ النَّاسِ مِنْهُ مُسَاجِدُهُمْ
 عَامِرَةٌ وَهِيَ خَرَابٌ مِنَ الْهُدَى»^۳

بر امت من زمانی پیش می آید که
 از قرآن جز نقش آن و از اسلام جز نام
 آن باقی نماند، [به ظاهر] مسلمان

۱. شیخ صدوق، من لا يحضره الفقيه، انتشارات
 جامعه مدرسین، ۱۴۱۳، ج ۴، ص ۳۶۶.
 ۲. سید رضی، نهج البلاغه، نشر امام علی علیه السلام،
 خطبه ۱۰۳.
 ۳. شیخ صدوق، ثواب الاعمال، انتشارات
 شریف رضی، ۱۳۶۴، ص ۲۵۳.

برخی از زنان آخرالزمان چنین می فرماید:
 «كَيْفَ بِكُمْ إِذَا قَسَدَ نِسَاؤُكُمْ وَفَسَقَ
 شُبَّانُكُمْ وَلَمْ تَأْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَلَمْ تَنْهَوْا عَنِ
 الْمُنْكَرِ فَقِيلَ لَهُ: وَيَكُونُ ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟
 فَقَالَ: نَعَمْ وَشَرٌّ مِنْ ذَلِكَ»^۲

چگونه می شود حال شما هنگامی که
 زن های شما فاسد شوند و جوانانتان فاسق،
 و شما نه امر به معروف می کنید و نه نهی از
 منکر. به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله گفته شد که آیا این
 چنین خواهد شد؟! آن حضرت فرمود: بله
 و بدتر از آن [نیز خواهد شد].»

و بالاخره سیمای زنان بد در
 آخرالزمان را با این سخن از امیر مؤمنان
 علی علیه السلام به پایان می بریم که فرمود: «يُظْهَرُ
 فِي آخِرِ الزَّمَانِ وَالْأَسْرَابِ الشَّاعِرَةِ وَهُوَ شَرُّ
 الْأَزْمِيَةِ نِسْوَةٌ كَاشِفَاتُ عَارِيَاتِ مَسْتَبْرِحَاتٍ
 دَاخِلَاتٍ فِي الْفِتَنِ، مَا تَلَأَتْ إِلَى الشَّهَوَاتِ،
 مُسْرِعَاتٍ إِلَى اللَّذَاتِ، مُسْتَعِجَلَاتٍ
 لِمُحَرَّمَاتٍ فِي جَهَنَّمَ خَالِدَاتٍ»^۳

نامیده می شوند در حالی که بیش از
 همه مردمان از آن دورند، مساجدشان
 آباد است ولی از هدایت خالی است.»
 ۲- مردان آخرالزمان:

اگر چه امتحانات خداوند برای
 زن و مرد یکسان است ولی پاره ای
 روایات بخصوص درباره مردان
 آخرالزمان سخن گفته اند که به برخی از
 آن ها اشاره می شود.

امام صادق علیه السلام فرمود: «...وَرَأَيْتُ
 الرَّجُلَ إِذَا مَرَّ بِهِ يَوْمَ وَلَمْ يَكْسِبْ فِيهِ الدَّنْبَ
 الْعَظِيمَ مِنْ فُجُورٍ، أَوْ بَخْسٍ مِكْيَالٍ أَوْ مِيزَانٍ أَوْ
 عَشْيَانٍ حَرَامٍ أَوْ شَرْبِ مُسْكِرٍ كَثِيباً حَزِيناً»^۱
 مردی را می بینی هنگامی که یک
 روز بر او گذشته و گناه بزرگی انجام
 نداده است، از قبیل فحشا، کم فروشی،
 کلاهبرداری و یا شرب خمر، بسیار
 غمگین و اندوهگین می شود.»

۳- زنان آخرالزمان:

خداوند متعال زن را همانند مرد گوهر
 گرانبهای آفرینش قلمداد کرده است و
 اوگاه با اختیار و انتخاب خود تا اوج
 کمالات معنوی صعود می کند و گاهی به
 پایین ترین درکات سقوط می نماید.

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله در وصف

۱. الکلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۸، ص ۴۰.

۲. حرزانی، حسن بن شعبه، تحف العقول، انتشارات جامعه مدرسین، ۱۴۰۴، ص ۴۹.

۳- شیخ صدوق، من لا یحضره الفقیه، انتشارات جامعه مدرسین، ج ۳، ص ۳۹۰؛ طبرسی، رضی الدین، مکارم الاخلاق، انتشارات شریف رضی،

سخن را با کلامی از امیر مؤمنان علیه السلام درباره انسان‌هایی که در این دوران سخت نجات می‌یابند به پایان می‌بریم که آن حضرت فرمود: **أَوْدِلِكَ زَمَانٌ لَا يَنْجُو فِيهِ إِلَّا كُلُّ مُؤْمِنٍ تَوَمَّهَ إِنْ شَهِدَ لَمْ يَعْرِفْ وَإِنْ غَابَ لَمْ يَفْتَقِدْ، أَوْلِيكَ مَصَابِيحَ الْهُدَى وَأَعْلَامَ السَّرَى لَيْسُوا بِالْمَسَابِيحِ وَلَا الْمَدَائِيحِ الْبَدْرِ أَوْلِيكَ يَفْتَحُ اللَّهُ لَهُمَ أَبْوَابَ رَحْمَتِهِ وَيَكْثِفُ عَنْهُمْ ضُرَاءَ نَقْمَتِهِ!**^۱

و آن زمانی است که از فتنه‌ها نجات نمی‌یابد مگر مؤمنانی که بی‌نام و نشانند، اگر در حضور باشند شناخته نشوند و اگر غایب گردند کسی سراغ آن‌ها را نمی‌گیرد. آن‌ها چراغ‌های هدایت و نشانه‌های روشنند. نه مفسده‌جو هستند و نه فتنه‌انگیز، نه در پی اشاعه [فحشایند] و نه مردمی سفیه و لغوگو! اینانند که خداوند درهای رحمتش را به سویشان باز می‌کند؛ و سختی‌ها و مشکلات را از آنان برطرف می‌سازد.»

ص ۲۰۱.

۱. سید رضی، نهج البلاغه، نشر امام علی علیه السلام، ترجمه محمد کاظم محمدی - محمد دشتی، خطبه ۱۰۳.

برای مردم روزگاری فرا می‌رسد که... دین و آئین آن‌ها درهم‌هایشان است و همت آن‌ها شکم‌هایشان و قبله آن‌ها زنانشان می‌باشد. رکوع و سجودشان برای مال دنیاست، در حیرت و مستی خواهند بود و نه مسلمانند و نه نصرانی.

در آخرالزمان و نزدیک شدن قیامت -

که بدترین زمان‌هاست - زن‌هایی ظاهر می‌شوند که برهنه و لخت می‌باشند، زینت‌های خود را آشکار می‌سازند، به فتنه‌ها داخل می‌شوند و به سوی شهوت‌ها می‌گرایند و به سوی لذت‌ها می‌شتابند، حرام‌های الهی را حلال می‌شمارند و در جهنم جاودانه خواهند بود.»

نجات یافتگان آخرالزمان